

## İthal edilen malların sahte veya bozuk çıkması durumunda karşılık ayrılıp ayrılmayacağı ile gider yazılıp yazılmayacağı hk.

|                   |                                          |
|-------------------|------------------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                                   |
| <b>Kanun</b>      | VERGİ USUL KANUNU                        |
| <b>Özelge no</b>  | 11395140-105[323-2012/VUK-1- . . .]-1035 |
| <b>Tarih</b>      | 18.04.2014                               |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü**

Sayı : 11395140-105[323-2012/VUK-1- . . .]-1035

18/04/2014

Konu : İthal edilen malların sahte veya bozuk çıkması durumunda karşılık ayrılıp ayrılmayacağı ile gider yazılıp yazılmayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formlarınızda, kurumunuzun kimyevi maddelerin ithali, ihracı ve ticareti faaliyetiyle iştigal ettiği, bu kapsamda ... Cumhuriyetinden ... halinde kimyevi madde ithali yapmak üzere anlaşmaya varıldığı ve mal bedelinin döviz olarak satıcı firmaya transfer edildiği, ithal edilen kimyevi maddelerin gümrük sahasında ... tarafından yapılan denetim ve analizlerinde 1 parti malın kimyevi madde olmadığı % 98,2- % 95- % 98,4 oranlarında su içerdiğinin tespit edildiği, aynı mallar üzerinde ... Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından yaptırılan bilirkişi incelemesinde de malların kimyevi madde olmadığı bir nevi sıvı (su ağırlıklı) olduğu kanaatine varıldığı, bu malların imha edilmek üzere ... teslim edildiği belirtilerek, kurumunuzun bu ithalattan doğan zarar için şüpheli alacak karşılığı ayırıp ayıramayacağı ile söz konusu ithal edilen mallara ilişkin bedellerin Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesi kapsamında

gider (zarar) olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususlarında Başkanlığımız görüşleri talep edilmektedir.

### **Kurumlar Vergisi Kanunu Yönünden**

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmış, bu Kanunun 40 ıncı maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinde kurum kazancının tespitinde indirim unsuru olarak dikkate alınabilecek giderler sayılmış olup satıcı ile alıcı arasındaki mal alım/satımına ilişkin ihtilaflardan doğan tutarların kurumlar vergisi matrahından indirilebileceğine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, ithal edilen kimyevi maddenin yerine yurt dışındaki satıcı tarafından başka/bozuk yada yüksek oranda su ihtiva içeren madde göndermesi durumunda, söz konusu emtiaya ilişkin yapılan ödemelerin Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı ve Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi uyarınca kurum kazancınızın tespitinde indirime konu edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

### **Vergi Usul Kanunu Yönünden**

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesinde, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava veya icra safhasında bulunan alacaklar ile yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacakların şüpheli alacak sayılacağı, bu şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilceği, bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğunun karşılık hesabında gösterileceği, teminatlı alacaklarda bu karşılığın teminattan geri kalan miktara inhisar edeceği, şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarlarının ise tahsil edildikleri dönemde kâr / zarar hesabına intikal ettirileceği hükme bağlanmıştır.

Bu hükme göre, ticari kazancın elde edilmesi veya idame ettirilmesi ile ilgili olarak dava veya icra safhasında bulunan alacaklarla, yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olan dava ve icra takibine değmeyecek derecedeki küçük alacaklar şüpheli alacak sayıldığından yukarıda belirtilen şartları taşıyan alacaklar için karşılık ayrılması mümkün bulunmakta olup bu şartlardan herhangi birisinin mevcut olmaması halinde ise şüpheli alacak kaydına imkân bulunmamaktadır.

Alacağın yurt içinden veya yurt dışından olması bir önem taşımadığından yurt dışından olan alacaklar için de bu madde hükümleri geçerlidir. Alacağın tahsili güçlüğünün, objektif olarak inandırıcı belgelerle ortaya konulması, şüpheli alacak uygulaması açısından ikinci önemli şart olup kanun koyucu şüpheli hale geldiği ileri sürülen alacağın, ciddi olarak takip edildiğinin yargıdan veya icra organlarından

alınacak belgelerle tevsikini öngörmüştür.

Yurt dışından olan alacakların şüpheli hale geldiğinin ispatlanabilmesi için ticari iş yapılan firmanın mukim olduğu ülkenin mahkemelerinde dava açılması veya icra takibinde bulunulması gerekmektedir. Yurt dışından olan alacakların dönem sonunda değerlemesi nedeniyle oluşacak kur farkları da asıl alacağın akıbetine tabi olduğundan asıl alacak şüpheli hale geldikten sonra bu alacağa bağlı olarak oluşan kur farkları için de şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, şüpheli alacak karşılığı ayrılmasında temel unsur, ortada bir alacağın söz konusu olması ve bu alacağın tahsilinin şüpheli hale gelmiş bulunmasıdır. Şüpheli alacak karşılığı ayırıp bunu gider kaydetme imkânının sadece ticari ve zirai işletmelere tanınmış olmasının nedeni ticari ve zirai kazançlarda, elde etmenin tahakkuk esasına bağlanmış olmasıdır. Bunun sonucu olarak, ticari ve zirai işletme bünyesinde satılan mal ve hizmetin bedeli henüz tahsil edilmeden hasılatla intikâl ettirilmekte ve dönem kârının oluşumunu etkilemektedir. Satış bedeli veya hasılatın henüz alacak aşamasında iken kârın hesaplanmasında dikkate alınmış olması, sonradan bunların işletme tarafından tahsilinin şüpheli hale gelmesi durumunda dönem kârının fazla hesaplanması sonucunu doğuracaktır. Bu durumun giderilmesi için, alacağın işletmeye girme ihtimalinin kaybolduğu anda zarar yazılması zorunludur. Kısaca, şüpheli alacağın zarar kaydı, kazanç tespitindeki tahakkuk esasını düzenleyen bir esastır. Buna göre, şüpheli alacağın karşılık ayrılarak zarar yazılabilmesi için kârın oluşumunu etkilemiş, yani daha önce tahakkuk esasına göre hasılat hesaplarına intikal ettirilmiş olması gerekmektedir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre, kurumunuz tarafından ... Cumhuriyetinden ... halinde kimyevi madde ithali yapmak üzere anlaşmaya varmanız ve malların bedelinin döviz olarak satıcı firmaya transfer edilmesi, karşılığında ise yurt dışındaki satıcı tarafından başka/bozuk ya da yüksek oranda su ihtiva içeren madde göndermesi olayında, kurumunuzca hasılat kaydedilen ticari bir alaktan bahsedilmesi söz konusu olmadığından özelge talep formunuza konu edilen ödeme için Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesine göre şüpheli alacak karşılığı ayrılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

